

(i) Printed Pages: 2

Roll No.

(ii) Questions : 7

Sub. Code :

0	5	1	1
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	6
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 6th Semester

1048

SANSKRIT (Elective)

Paper : Lokik Kavya, Itihas, Nibandh Va Vyakaran

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

नोट :— सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

I. (i) किन्हीं दो श्लोकों का सप्रसङ्ग अनुवाद एवं व्याख्या कीजिये :

(क) अथवा कृतवाग्द्वारे वंशेऽस्मिन्पूर्वसूरिभिः ।

मगौ वज्रसमुत्कीर्णे सूत्रस्येवास्ति मे मतिः ॥

(ख) तस्य दाक्षिण्यरुढेन नाम्ना मगधवंशजा ।

पत्नी सुदक्षिणेत्यासीदध्वरस्येव दाक्षिणा ॥

(ग) मत्परं दुर्लभं मत्वा नूनमावर्जितं मया ।

पयः पूर्वेः स्वनिःश्वासैः कवोष्णमुपभुज्यते ॥

(घ) प्रस्थितायां प्रतिष्ठेधाः स्थितायां स्थितिमाचरेः ।

निषण्णायां निषीदास्यां पीताम्भसि पिबेरपः ॥

2×10=20

(ii) किसी एक की सप्रसङ्ग व्याख्या कीजिये :

(क) सहस्रगुणमुत्सृष्टुमादत्ते हि रसं रविः ।

(ख) सन्ततिः शुद्धवंश्या हि परत्रेह च भर्मणे ।

(ग) विद्यामभ्यसनेनेव प्रसादयितुमर्हसि ।

1×10=10

II. (क) किन्हीं दस व्यावहारिक शब्दों को संस्कृत में लिखिये :

भाभी, जीजा, चचेरा भाई, Approval, Cabinet, Senior, Vacancy, Judgement, पुत्र, दादा, सास, साला, Notification, Receipt, पिता ।

1×10=10

(ख) किन्हीं दस शब्दों के लिये पंजाबी में प्रयुक्त शब्द लिखिये :

लोहितम्, अद्य, कृतः, भयम्, चिरम्, अर्थ, मुखम्, पृच्छन्, हृदयम्, पदम्, त्वम्, सर्वः, उच्चेः, तदा, हस्तः ।

1×10=10

III. किन्हीं पाँच के समस्त/विग्रहपद लिखिये :

कृतकार्यः, पीतोदकः, सर्वं श्वेतं यस्य सः, गंगा भार्या यस्य सः, मरणं धर्मं यस्य सः, पूतिगन्धिः, सुप्रजाः, शोभना कान्ता यस्य सः ।

5×1=5

IV. किन्हीं दो अलंकारों के लक्षण, उदाहरण तथा स्पष्टीकरण भी लिखिये :

अतिशयोक्ति, यमक, श्लेष ।

2×5=10

V. किन्हीं पाँच धातुओं के यथानिर्दिष्ट प्रत्यय निष्पन्नरूप लिखिये :

√द + सन्, √कृ + णिच्, √खाद् + णिच्, √गम् + णिच्, √भू + सन्, √पठ् + सन्, √हस् + णिच्, √भू + णिच् ।

5×1=5

VI. किन्हीं दो लेखकों की कृतियों का परिचय दीजिये :

भर्तृहरि, भवभूति, बाणभट्ट, दण्डी ।

2×5=10

VII. किसी एक विषय पर संस्कृत में निबन्ध लिखिये :

दीपावली, पर्यावरण सुरक्षा, मम प्रियं पुस्तकम् ।

10